

Quoniam. plati canonici rectores et officiales lo-
corum qui iurāt statuta et consuetudines loci vel ec-
clesie seruare p̄textu talis iuramenti nō obligant
ad illicita impossibilia vel obuiaria ecclesiastice libertati
sed nec ad ea debet intentio sua referri.

Consuetudines. ad hoc. s. e. clericus.
Accedunt. in quo accessu antiquas ecclesie psuetudi-
dines seruare de-
bet. ut. s. de p̄bē.
dilecto.

Recipiendis. ad hoc vocari dicit
absentel. s. d. p̄bē.
cū in ecclesijs. nisi
psuetudo esset in p̄-
tratum. ut ubi.

Scripta. por-
tes singula singul
referre

Ciuitatibus. q̄
muroz ambitu et
minant. s. de sen.
ex. si ciuitas.

Praetibus. q̄
gladio vtunt ad
malefactorz vindi-
ctam et laudē bo-
noz. de homicid.
postulasti. de ma.
et ob. solite. et tūc
minister ē dei. ut
xxij. q. v. miles.
et. c. sequentibus.

Clausula. i. hoc
erat moribus. et si
iurāt solū seruare
statuta edita ad e-
denda sacramēto
nō tenent. ut. s. e.
ti. c. penul.

Libertati. et iſo
statutarij exōtica
ri sūt si infra duos
mēses ea de statu-
tis delecti nō fecer-
int. ut et qui tales
psuetudines vel sta-
tuta seruari faciūt
ut. s. de sen. ex. no
uerit. ad hoc. s. de
inu. ec. c. iij. iij.

Dincul. et. v.
lū. s. e. quāto. xx.
iij. q. iij. int. cete-
ra. ad s. s. de re. iurē
in malis. et. c. nō ē
obligatorij. s. de
appellatōibz. d. s.
de ap. ad nram. et
c. cū speciali.

Obsistere. ad hoc. s. e. li. de p̄sti. c. i. s. de sep̄. c. i. cū si.
Intentōe. dicit ergo iuramentū illicitū ex animo. sic
et sententia exōdicatōis. s. de sen. ex. p. tuas. et. c. sacro.
vbi de hoc. xi. q. iij. s. cum ergo.

Impossibilia. ad hoc nullū p̄t se obligare. d. pac. c. vl.

De iurciurando.

Quoniam in non
nullis ecclesijs de
earū psuetudie obseruari
q̄ ipaz plati cū primo ad
ecclesias ipas accedūt vel
cū de recipiēdis ibidē no-
uis canonicis agūt nec p̄-
lati admittuntur nec cano-
nici aliter recipiūt in ip-
sis nisi iurēt statuta et psue-
tudines ipaz ecciaz scripta
et nō scripta inuolabiltē
obseruare. **I**nter laicos
etiā i multis ciuitatibz ca-
stris et terris in suis p̄tri-
bus rectoribus vel officia-
libus assumēdis psuetudi-
nis moribus irrepit quod
p̄tates rēores et officiales
hmoi ad p̄tarias rēozias
et officia eadē nisi p̄t ser-
uatos se statuta ipozuz
locozum clausa iurauerint
nullatenus admittantur.

Quia vero in statutis et
psuetudibz supradcis int
dū aliq̄ repiunt illicita seu
impossibilia vel obuiaria
ecclesiastice libertati ne sub
tali ḡualitate iurādi sic iur-
antibz peccādi occasio p̄-
beat cū iuramentū nō fue-
rit ut esset iniquitatis vin-
culū institutū. hac ḡuali p̄-
stōne aiaz piculis obsiste-
re cupientes p̄cipimus a
quibuscunqz scientibz cō-

de cōdi. appo. c. vl. ff. de re. iur. impossibiliū. s. de re. iur. ne
mo p̄t. et intelligo impossibilia d̄ iure vel d̄ fco ut dixi i p̄dcā
regla nemo p̄t. quā peius est offendere q̄ t̄pale. ut. s.
o. **I**nlicitatis. de vere. s. gētis. et. s. de inu. ec. cleri-
cis. l. de hereti. manicheos. sicut antiqui iuris est. et
p̄ **D**eclaramus. declaratō hoc ius no. ber. s. d. hys
que si. a. ma. p. ca. p. in glo. vlti. et hosti. e. c. in glo. penul.

tineri in p̄dictis psuetudi-
nibz et statutis illicita im-
possibilia vel libertati ec-
clesiastice obuiaria iuramē-
ta hmoi aliq̄tenus nō p̄sta-
ri et talia iuramēta ea in-
tentōe facienda vel facta
ut etiā illicita vel impossi-
bilia seu ecclesiastice liberta-
ti obuiaria obseruēt. **C**ū eri-
am sub tali intentōe p̄stari
nō possint absqz d̄ine ma-
iestatis offēsa decernim? i
hmoi illicitis impossibili-
bz seu libertati ecclesiastice
obuiari nō obseruanda
q̄n potius p̄ aiaz salute si
sub forma p̄dcā vel sili ali-
q̄s ignorātes p̄dcā illicita
seu impossibilia vel liber-
ti ecclesiastice obuiaria iura-
re p̄tgerit ad obseruāda dū
taxat licita et possibilia nō
obuiaria libertati ecclesi-
ce iuramēti referri d̄z inten-
tio. **D**eclaramus q̄z iur-
amēta sub hmoi ḡualitate
q̄litercūqz et sub q̄licunqz
verboz forma p̄stata vel p̄-
stāda ad licita possibilia et
libertati ecclesiastice nō ob-
uiaria t̄m̄ extendi. iposqz
iurātes ad alia p̄ p̄stātoez
iuramēti hmoi nō teneri.

Unica. viij.
Iacet mulieres q̄ ali-
enatōibz dōtū et dōtati
onū. p̄t nuptias psentiūt

ius canonicū qd ad p̄uisionē animaz statutum est obser-
uare. et fuit tracta hec ecre. p̄ cōpositores huius libri
de extrauaganti que incipiebat. qz non cōtingit.
et **D**onationū. de hys die ut. s. de dōt. post diuoz. resti.
nuper. Jo. an.

unde dabit ibi cō-
siliū hosti. q̄ iurāf
sic diceret. iuro f-
uare statuta psue-
tudines iustas pos-
sibiles et honestas
q̄ de facto et de iu-
re seruari poterūt
Et multiplex ē im-
potētia. ut no. s.
de sep. seiscitat?
posito t̄m̄ q̄ i ḡne
iuret. fit t̄m̄ s̄m ius
p̄tē interpretatō iur-
amenti. et p̄baē
hoc satis p̄ decre.
s. e. ad nostrā. iij.
et. s. de s. si. c. su-
per quibusdā. die
ergo breuē q̄ aut
quis exp̄se iurat
statuta illicita im-
possibilia et inho-
nesta. et tunc coip
solargo modo p̄u-
rus est. sic. s. e. iij.
cur nostris. aut ge-
neraliter iurat ser-
uare cōsuetudines
et statuta. et tunc
distingue. aut tūc
sciebat statuta et
se illicita. et illa ob-
ligaturū se seruare
in mēte gerebat
et tūc idem qd. s.
aut nesciebat. nec
dū in mente gere-
bat. et tūc nō pec-
cauit. et solū ad li-
cita obligatur ut
dic. et in p̄dictis iur-
tibz. ad idē ff. de
trāsac. q̄ cū tutori
bz. s. vl. ff. d. p̄di.
inde. si p̄curator.
q̄si in fia. ff. de p̄di.
inst. p̄ditōes. et. l.
Ites mu. se.
Literes. p̄ eccia-
sticū iudicē ordia-
riū loci p̄pellē iu-
dex seclaris ec. cē.

A Proprio intelligo, siue iurent p se siue p pcuratorē, cui ad hoc speciale mandatū dederunt, ad hoc, xliij. di. ti. bi. et ibi de bec. de iura. calū. c. vl. et de pcura. c. vl. cū si. b. **N**ō vi, ergo iuramentū metu extortū nō obligat, de q̄ dicit. s. qd me. cā. abbas. et. s. e. si vero, c. **D**olū. quē qui allegat p̄bare d̄z saltē ex p̄spicuis in dicitis. ff. de p̄ba. quorū. s. q̄. qui dolo. l. de do. l. dolū. s. e. li. de renūc.

Cano. c. ij. nico. ut. s. e. cū cōtingat. vbi de hoc secus videt de iure ciuili. ff. de fun. dora. l. lex iulia. i. sti. q̄b̄ ali. licet vel nō. in p̄n. l. s. rei vxor. act. l. vnica. c. **S**ecu. s. fi. lates. qui hac pte rōe p̄iurij cui causam dāt sunt de foro ec. s. de iudi. nouit. s. e. li. de fo. spe. c. vl.

P̄uicare. s. e. p̄. cū suis p̄cor. c. **C**anonici. si mile. j. ti. p̄. c. ij. j. de sen. ex. decernimus. facit. s. e. li. de pac. c. ij. et s. fo. cōpe. c. ij. et sic papa tollit legē etiā q̄ ad forū seculare. de q̄ dicitur di. xi. j. de re. iur. c. ij.

Cēsura ecclia/ stica. quid p̄tinea

atur eius nomine habes. s. de v. sig. querēti. Jo. an. i. **C**ompellendos. est enī supior ecclia/ stica p̄as. et ideo cohercet secularē. ut. xliij. q. v. admīstratores. s. de ma. et obe. solite. qui fi. sint le. p̄ venerabilem. cum si. **Q**uid dicitur si mulier iurauit nō alienare dotē vel donationē p̄ nuptias. nec alienatōm p̄sentire nisi ex rōnabili causa. et autorizante iudice si p̄senserit reuocabit p̄ posse postea iudice nō autorizante p̄senserit et iurauit nō p̄trauenire. q̄d erit. dic fm host. q̄ hoc no. s. e. cū p̄tingat. q̄ p̄mū seruabit. ad hoc. s. e. cā te. et. c. intellecto. et in aut. de non ali. s. sanctissimas. colla. ix. sed p̄tra. s. e. tua nos. **S**o. ibi primū iuramentum illicitū. et ideo scdm p̄mo p̄iudicat hic primū licitū. et ideo derogat scdo.

Quoniam in positōibus. eleūs post facim ponēs v̄l respōdendō p̄traria directe. nisi rōnabiliter excuset velut p̄iur̄ a cōfirmatōe repellitur. **I**dē si hoc fecerit p̄curator p̄o mandante vel ratū hūte vel nō reuocātē. hoc dicit. habu/ it ortū bec decree. ex hīs q̄ no. host. s. de fi. instru. cū io hānes. sup. vbo. vnica t̄m venditio.

Electōis. idē videt si agat de iam obrento cum p̄iur̄ r̄iū nō solū impediāt s̄ etiā deiciat. s. e. tua nos. et. c. que relā. de fideius. puenit. t̄m faciēde sunt positōnes. s. m.

Post iuramētū. q̄ d̄ p̄fel. c. ij. et ibi dixi. et. c. i. n. **D**aris. no. ad hōnē quā disputau. an p̄ instrumentū p̄bet crimē. q̄ sic p̄bat. hic enī p̄ scripturas actorū apparēt eū posuisse contraria. et sic p̄iur̄. de hoc. s. de ma. et obe. cū in ecclia/ s. et p̄ modernos de accu. sup. hīs. ad

nō cōtrauenire p̄prio iuramētō firmātes seruare iuramentū h̄mōi nō vi nec dolo p̄stitū de iure cano/ nico teneant. q̄ t̄m quidā iudices seculares eas cōtra p̄faras alienatōnes au/ diūt quāuis eis cōstet legitime de h̄mōi iuramētō nos atq̄ piculis obuiare volentes eosdem iudices ad seruandum hoc ius canonicū p̄ locor ordiarios cēsura ecclia/ stica decernimus p̄pellēdos. **I**dē

Quoniam in positōibus sup electōnis tue ne gocio post iuramentū in causa p̄stitū a te daris seu responsionibus q̄s ad po

idē. j. de v. sig. c. ij. **D**ēs vel notoria. j. de v. sig. p̄stōnē. o. **M**anifesta. cui/ s̄t infames. vi. q. i. infames. et. c. p̄. **P**eriuuro. p̄iur̄. celsias regere nō d̄t. s. e. q̄relam. nec ad testimoniu admittunt etiam post p̄nias. xxi. q. v. paruuli. de testi. testimoniu. **D**icis multipliciter p̄t in q̄. **I**usta cā. ut vnū ex cōtrarijs/ colligi. s. de accusat. dilecti. vel p̄bare vult se errasse in altero de p̄trarijs ma/

sitōes tui aduersarij fecisse dinosceris repiatur cōtra/ rietas manifesta tibi tan/ q̄ p̄iuro nisi iusta causa et rāonabilis te excuset sup ip̄a electōe p̄petuum silentium imponi debet.

Idē fiet si te exp̄sse mā dante vel etiam ex post facto sciente aut ratū habente seu non reuocante positōes aut respōsiones t̄mōi contrarias tuo noie tuus fecerit p̄curator. **I**nno/ cen. iij. in cōcilio lugd.

De exceptionibus.

Pro consideratione statuit mater ecclia q̄ maioris excōis exceptio in q̄cunq̄

horet in spe. ti. de positōib. s. ul. s. **I**dē si ponēs. dicit q̄ ex q̄ in iudicio p̄ osita est siue in scriptis siue nō reuocari nō poterit p̄ p̄dictā decre. ex p̄te. de li. q̄. c. vno. d. c. l. dudū. ij. nisi doceret de errore. ut. s. dixi. satis videt q̄ sic testis a p̄iurio excusat si in cōtinētī se corrigat. ut. s. d. tes. co. j. sic et ponēs et r̄ndēs. eadē rōe. firmabit. ij. q. i. in v. **D**ebet. nec p̄ hoc colect̄ cō/ p̄mis. s. de xp̄. olim. s. e. li. ut lit. pen. c. i. et. ij. l. de rei v̄. l. vl. sic no. q̄ nō inspiciet hic p̄ncipiū. de q̄ no. s. de c̄. dudū. i. nā non solū antiq̄ crimīarepellūt elecōs. s. de t̄. ord. c. vl. s. etiā noua. p̄bat hoc. s. de xp̄. olim. s. e. li. de c̄. ut circa. sicut et noua nō solū antiq̄ cā iudicē repellit. de of. del. in sinuāte. s. **I**dē. l. q̄ tibi silentiū imponetur

Exp̄sse. si ergo dedit mandatū ponēdi et r̄ndēdi positōibus gūale s̄ nō exp̄ssū ut sic et sic r̄ndēz v̄l ponēz. ut. s. e. li. d. iu. cal. c. ij. **I**dē. in fi. t̄m licet p̄curator ponat vel r̄ndeat p̄ria d̄is nō deierat nisi in calib̄ se. et p̄cor. optie. s. e. li. de c̄. si p̄promissarius. cū habet ratibabitio.

Ratū h̄ntē. sic et imaleficijs lo/ exp̄ssa et tacita. j. de sen. ex. cū q̄s. et de reg. iur. ratibabitōnē. vbi de hoc.

Noie. alio ratū nō possz h̄re. qd suo noie nō ē gestū. j. de re. iur. ratū. vbi d̄ hoc. **S**ex s̄nt deā h̄ dec. p̄mo ponit

Pro consideratione arengā et ius antiquū et p̄stōis cāz. **S**ecdo dicit q̄ re/ qui p̄tra actorē de excōic/ tōe excipit ut ip̄m repellat ab agēdo d̄z ip̄ius excōis sp̄m et nomē excōicatorij exp̄mre et cā. j. octo dies p̄bare. alias iudex p̄cedz in cā et illū in exp̄f p̄dēnabit.

xime vbi p̄necē uel respōderetur de facto aliēs vbi tolerabil est error. ff. p̄ suo. l. vlti. s. de p̄ct. ex p̄te. et. s. e. li. d̄ resti. i. in te. c. vl. in fi. s̄ qd dices. nūqd̄ positio vel r̄nsio ad ipsam reuocari poterit. et videt q̄ nō nā volat emissum semel irreuocabis le. s. b̄. c. iij. dist. s. ul. in fi. d̄ p̄ba. p̄ tuas. l. de non nu. pe. ḡ aliter. et cōtra videt q̄ tuo cau possit. xxxij. di. apud. s. pe. di. i. diuortū. de v. sig. nā et ego. ff. d̄ diuor. si p̄ntur. dicit. Ja. de deo. si data sit positio in scriptis non p̄t reuocari. alias p̄t ad hoc de elec. scrip̄tū. de confel. ex p̄te. qd̄ gūil. ab